

Ovo je pregled DELA TEKSTA rada na temu "Prinos i rizik". Rad ima 4 strana. Ovde je prikazano oko 500 reči izdvojenih iz rada.

Napomena: Rad koji dobijate na e-mail ne izgleda ovako, ovo je samo DEO TEKSTA izvučen iz rada, da bi se video stil pisanja. Radovi koje dobijate na e-mail su uređeni (formatirani) po svim standardima. U tekstu ispod su namerno izostavljeni pojedini segmenti.

Ako tekst koji se nalazi ispod nije čitljiv (sadrži kukice, znakove pitanja ili nečitljive karaktere), molimo Vas, prijavite to ovde.

Uputstvo o načinu preuzimanja rada možete pročitati ovde.

1. ПРИНОС И РИЗИК

Темеље савремене анализе финансијских ризика поставио је Хари Марковиц (Harry Markowitz) својим радом, објављеним 1952. године. Рад се односио на начела одабира хартија од вредности и био је заснован на ауторовој Докторској дисертацији, одбрањеној на Универзитету у Чикагу (САД). Тим радом, Марковиц је показао да рационални инвеститори бирају своје улагање у свежањ хартија од вредности користећи два основна параметра: очекивани профит и ризик. Док је профит одмерен просечном стопом приноса, ризик је одмерен варијацијама око просечне стопе приноса. Што је већа варијанса приноса, изабрани свежањ (портфолио) хартија од вредности је ризичнији. За ово истраживање, чији је значај убрзо био потврђен у пракси, Марковиц је 1990. године награђен Нобеловом наградом за економију.

1.1 СТОПЕ ПРИНОСА

Циљ сваког инвеститора је да заради, односно да оствари добитак. То је могуће ако се цена купљеног вредносног папира повећа након остварене куповине. Зато су инвеститори у сталној потрази за вредносним папирима чији ће се приноси (капитални добици, дивиденде или камате) повећавати. Наравно, постоје и тренуци када приноси од тих истих вредносних хартија почињу да се смањују, што значи да је време за њихову продају. Уопштено посматрано, кад инвеститори купују акцију или обвезницу, њихов принос има два облика: (1) дивиденду или камату, и (2) капитални добитак или капитални губитак. На пример, претпоставимо да сте почетком 2005. године купили акције «Хемофарма» из Вршца по цени од 40 евра за једну обичну деоницу. Крајем године, тржишна вредност те исте акције се повећала на 70 евра, дајући капитални добитак од $70 - 40 = 30$ евра. Поврх тога, у 2005. години, «Хемофарм» је исплатио дивиденду од 2 евра по једној деоници.

Процентуални принос ваше инвестиције је тако износио:

Стопа приноса = (Капитални добитак + дивиденда) / почетна цена акције = $(30 \text{ €} + 2 \text{ €}) / 40 \text{ €} = 0,80$ или 80%

1.2 ИСТОРИЈАТ ТРЖИШТА КАПИТАЛА

Приликом сваке нове куповине деоница, не можемо бити сасвим сигурни да ће стопа приноса бити тако висока као на примеру вршачког «Хемофарма» из 2005 године. Али ако погледамо историјат кретања приноса уложеног капитала у различите хартије од вредности, можемо стећи изванредан утисак о могућем ризику.

Будући да домаће транзиционо тржиште вредносних папира, због релативно кратког периода рада и малог броја трансакција није погодно за доношење меродавних закључака, послужићемо се вишедеценијским искуством америчког тржишта капитала.

Посматраћемо кретање вредности три различите врсте вредносних папира на америчком тржишту током протеклог 20-ог века:

Тромесечне државне записе (treasury bills)

Дугорочне државне обвезнице (treasury bonds)

Обичне акције 500 великих фирми (common stocks)

Поменуће три врсте хартија од вредности нису једнако ризичне. Најсигурнији су државни записи. Мање су сигурне дугорочне обвезнице, чија вредност зависи од кретања тржишних каматних стопа. Најризичније су деонице, али оне зато нуде највеће стопе приноса.

Видели смо из претходног текста да је процена ризика на финансијском тржишту прилично неизвесна. Ипак, располажемо неким релативно поузданим одредницама. Знамо да цена капитала за неризичне пројекте мора бити стопа приноса коју нуде сигурни државни краткорочни записи. Такође знамо да цена капитала за просечно ризичне пројекте мора бити једнака очекиваном приносу тржишног пакета обичних акција. Међутим, оно што не знамо је како одредити цену капитала за пројекте који се разликују од претходна два уопштена случаја. Поставља се питање како утврдити (измерити) колико се принос неког пројекта разликује од просека?

...

-----OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU.-----

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL:

maturskiradovi.net@gmail.com